

интеллектуальных возможностей учителя и учеников; раскрыто содержание ключевых категорий информационной компетентности; приведена таблица основных информационных критериев и уровней сформированности информационной компетентности.

Ключевые слова: интеллектуальные возможности; информационная деятельность; информационная компетентность; информационные технологии; информация.

M. Kozur

INTELLECTUAL POSSIBILITIES IN INFORMATIVE COMPETENCE OF SUBJECTS OF PEDAGOGICAL CO-OPERATION

Theoretical bases of development of intellectual possibilities as varieties of informative competence of subjects of pedagogical co-operation are reflected in the article; given it a shoot to prove actuality of research of dependence of level of informative competence from the level of development of intellectual possibilities of teacher and students; maintenance of key categories of informative competence is exposed; a table over of basic informative criteria and levels of formed of informative competence is brought.

Contradiction is educed between: by the requirement of informative society in personality that owns the high level of IK and insufficient level of her formed for the graduating students of general schools; by the requirement of teenagers in the capture of IK and insufficient orientation of educational process on development of the adopted quality; by the requirement of pedagogical practice in the scientifically methodical providing of process of development of IK of schoolchildren and insufficient worked out of this question in pedagogical science.

Drawn conclusion that an informative competence is integration quality of personality, that converts the processes of selection, mastering, processing, transformation and generation of information into the special type of evidently specific knowledge, that allows to produce, to accept, to forecast and realize optimal decisions in practical activity; drawn conclusion that an informative competence is integration quality of personality, that converts the processes of selection, mastering, processing, transformation and generation of information into the special type of evidently specific knowledge, that allows to produce, to accept, to forecast and realize optimal decisions in practical activity.

Keywords: information technologies; information; informative activity; informative competence; intellectual possibilities.

Рецензенти

Чернуха Н. М. – д. пед. н., проф.,
Дика Н. М. – к. пед. наук, доц.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2014 р.

УДК 378:371.134:372.4

М. М. Греб

ЛІНГВОДИДАКТИЧНА СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ

З урахуванням здобутків методичної науки інтерпретовано соціокультурний аспект лінгводидактичної стратегії формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи в умовах вищого навчального закладу. Окреслено методичні орієнтири практичної реалізації лінгводидактичної стратегії формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі засвоєння лексики української мови.

Ефективними у пропонованій лінгводидактичній стратегії виявилися підготовка і проведення фрагментів навчально-тренувальних уроків, виховних заходів, виконання рольових і сюжетних ігор, підготовка і проведення навчальних вистав, дія яких створює сприятливі умови для саморозкриття і самореалізації особистості, вироблення навичок самопрезентації і самовираження.

Ключові слова: лінгводидактична стратегія; соціокультурний аспект лінгводидактичної стратегії; формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Вступ. Модернізація української освіти, впровадження в ній нових парадигм і трансформацій зумовлює глибоке осмислення й урахування здобутків науковців і практиків у підготовці майбутніх учителів початкової школи.

У контексті багатоаспектних завдань сучасної педагогічної вищої освіти особливо актуалізується проблема розроблення концептуальних засад національної освіти, зокрема її соціокультурного змісту, зв'язків із теорією формування (соціалізації) особистості.

З огляду на це формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи в нашому дослідженні проектуємо через лінгводидактичну стратегію, яка слугує першоджерелом та багатоетапним процесом фактичного оволодіння українським словниковим багатством, сприяє усвідомленню слова як найважливішої одиниці мови, що актуалізує, мотивує і спонукає суб'єктів педагогічної взаємодії до різних видів мовленнєвої діяльності, вираження найтонших відтінків думки, найглибших почуттів і переживань.

Мета статті полягає у висвітленні соціокультурного аспекту лінгводидактичної стратегії формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі засвоєння академічного курсу української мови.

Формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи в соціокультурному аспекті. Лінгводидактична стратегія в процесі формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи як структурна одиниця дидактики, яку в статті розглядаємо як розподілену співдіяльність суб'єктів навчального процесу, що визначає й організовує всю систему дидактичних відношень, забезпечує її цілісність і сприяє формуванню вмінь користуватися словом.

У процесі дослідження нами використано наукові положення, сформульовані в працях філософів (Е. Баллер, В. Давидович, І. Зязюн, В. Кремень, Е. Соколов, В. Огнев'юк, та ін.); психологів (Л. Віготський, М. Жинкін, І. Зимня, О. Леонтьєв, О. Киричук, Н. Кузьмін та ін.); педагогів (А. Алексюк, В. Бондар, Є. Бондаревська, Л. Ващенко, В. Давидов, І. Дичківська, Л. Занков, А. Капська, В. Луговий, О. Пехота, Г. Селевко, О. Савченко, С. Сисоєва та ін.); психологів, мовознавців і дидактів (М. Коцарган, С. Семчинський, С. Данилова, Л. Мацько, М. Плющ, К. Городенська, А. Коваль, Н. Бабич, М. Вашуленко, О. Біляєв, В. Мельничайко, М. Пентиліук, С. Караман, Л. Паламар та ін.), якими розроблено систему методичних підходів для формування фахових і предметних компетентностей, основ мовленнєвої культури і ділового спілкування, а також обґрунтовано теоретичні й практичні аспекти досліджуваної проблеми.

Значний теоретичний і практичний інтерес для нашої статті має науковий аналіз проблеми буття, імені, Космосу, зроблений О. Лосевим, який глибоко розкриває природу соціального звучання слова, імені та поєднує слово, фізичний статус особистості з Космосом, усім світом, стверджуючи, що тіло й обличчя людини – не фізичний факт, а дзеркало всього буття, відкриття і вираження всіх таємниць, які тільки можливі. Так перетворюється фізична енергія в людське слово (Лосев А. С., 1999).

Перспективним у контексті досліджуваної проблеми є твердження В. Пасинок, що розвиток науки завжди тісно пов'язаний з процесами, що відбуваються в суспільстві, і певним чином віддзеркалює

їх. Останні століття нашої історії позначені пануванням технократичного ставлення людини до світу і себе самої. Людство прагнуло не стільки пізнати себе, скільки пізнати навколишній світ, оволодіти ним та пристосувати його до своїх практичних потреб. Підкоряючись цим вимогам, відбувався і процес наукового пізнання, який зробив людину могутньою, проте дещо збіднив її, дещо нівелював людину як особистість, як неповторне, унікальне творіння природи в єдності її психологічних, соціальних, культурних характеристик. Однак кількісне накопичення результатів у різних галузях наук закономірно викликало необхідність якісної зміни самих принципів пізнання світу. На перший план знов вийшла давня проблема «Пізнай самого себе». Отже, об'єктивно в наукових дослідженнях почав з'являтися новий фундаментальний аспект, головна ідея якого полягає у визнанні самої людини з її внутрішньою суперечливістю, з одного боку, та гармонією, з іншого, головним ціннісним орієнтиром наукового пошуку. Цей процес охопив усі науки і, передусім, вплинув на розвиток педагогіки та лінгводидактики зокрема, що безпосередньо пов'язані з життєдіяльністю суспільства та формуванням уявлення про людину як особистість у всьому різноманітті її проявів (Пасинок В. Г., 2000, с. 129-131).

Загальновизнано, що освіта, навчання, виховання є складником культури. Аналіз спеціальної літератури дозволяє констатувати, що вчені, розглядаючи культуру як засіб людської самореалізації, розкривають усе нові й нові її можливості впливу на історичні процеси, зміну свідомості й поведінки груп людей, нації, держави, на кожен окрему індивідуальність, на злагоду у світі взагалі, що викликає інтерес до культури як особливого феномена мовленнєвого розвитку особистості.

Культура як феномен розвитку особистості, суспільства загалом є предметом вивчення багатьох галузей знань, а її загальні аспекти щодо виникнення, розвитку минулого, сучасного й майбутнього розглядаються культурологією як наукою про множинність і різновиди культур (унікальність, несхожість, відмінність кожної з можливих її видів і проявів). Сучасні дослідники кваліфікують будь-яке соціальне поліпшення, динаміку як ознаку культури, що стимулює появу нових ціннісних надбань, орієнтирів і визначається безумовним зростанням ролі гуманітарного знання, такого багатогранного, що його беззастережно можна вважати «наскрізним» явищем, яке є в кожній сфері індивідуального громадського життя і безпосередньо включає в себе філософію, суспільствознавство, людинознавство, а також право, мораль, мистецтво, міфологію, релігію, філологію, психологію і, безумовно, педагогіку, особливо практичну (Безрукова В. С., 1996; Ващенко Л. М., 2005; Занков Л. В., 1996; Пасинок В. Г., 2000).

Соціокультурний аспект мовної підготовки майбутніх учителів початкової школи виявляє себе в категоріях позитивної соціальної мотивації на-

вчального процесу, подолання порушень в цілісно-нормативній системі – так званих аномалій, які тривалий час виявляли себе і певною мірою виявляють ще у формах психологічного бар'єру, упередженого ставлення до норм літературної мови, індивідуального мовного іміджу.

Функціональний фактор у формуванні мовно-культурного «Я» неминує скеровує силою законів соціальної детермінації і саморозвитку особистості в напрямку, необхідному і соціально-вагому для національно-культурної розбудови освіти й інституцій держави.

Особа, маючи свої індивідуальні, відмінні від інших індивідуальностей, здібності і можливості, разом з тим не може, не здатна відчувати себе щасливою в повній ізоляції від інших. Вона реалізує себе і переживає почуття успіху тільки разом з іншими представниками свого роду. Для такого зв'язку з світом, на думку Е. Фромма, є тільки один продуктивний шлях: активна солідарність з іншими людьми (любов і праця). Саме праця і любов єднають індивідуальності, які вміють бути вільними та незалежними, готовими до співробітництва, злагоди і гармонії (Фромм Е., 1992, с. 132-133).

У процесі продуктивного розвитку людської особистості мова взагалі і конкретно-індивідуальна культура мовлення, словникове багатство кожної особистості зокрема посідають провідне місце у визначенні іміджу особи та індивідуального стилю життя і поведінки. Чим багатша особистість за своїми внутрішніми властивостями, тим для неї більш значущим є слово, його позитивна енергетика, ставлення до висловлених ідей, інформації, до кожної та своєї особи.

Відродження й розвиток національної духовності неможливі без мови й підвищення культури мовлення. Постає питання про нові підходи до навчання на основі невмирущих скарбів національної духовності. Цим зумовлена актуалізація культурологічної лінії під час формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Культура – це велика суспільна сила, без якої не можна жити, оскільки саме вона є тим невичерпним джерелом, яке й сприяє інтелектуальному розвитку. У процесі дослідження нами доведено, що вплив культурологічного фактора на формування мовленнєвої особистості незаперечний.

Важливим з точки зору формування культури особистості є думки Л. Виготського про взаємозв'язок мовлення і внутрішнього мислення, оскільки мовлення – це відображення мислення: якою мовою людина мислить, такою й говорить. Дослідником доведено, що у мовленнєвій діяльності людини, усній і писемній, слухові, рухові і зорові мовні уявлення виступають у їх єдності, а тому в процесі навчання виокремлювати їх не можна (Виготский Л. С., 1991, с. 204).

Ми поділяємо позицію М. Жинкіна, який переконливо зазначає: якщо суб'єкт навчиться кори-

стуватись «внутрішнім» мовленням» (до себе і про себе), якщо зуміє подолати комплекс недооцінки самовиховання і самонавчання з допомогою слова, мови, мовлення, то він оволодіє мистецтвом саморозуміння, самопізнання, зуміє розбудити почуття любові та самоповаги. Мова, як відомо, стає реальністю тільки через висловлювання. Будь-яке висловлювання, яким би монологічним воно не видавалось, на думку М. Жинкіна, є лише моментом неперервного мовленнєвого спілкування, яке, у свою чергу, є неперервним процесом всебічного становлення даного колективу і людини в ньому. Будь-який мовленнєвий виступ (книга, рецензія, будь-який текст у широкому розумінні) неминує орієнтований на попередні і майбутні тексти, таким чином ніби вступаючи у великий діалог: на щось відповідає, з чимось погоджується, щось заперечує, передбачає можливі відповіді і заперечення, шукає підтримки, підтвердження і т.п. (Жинкин Н. И., 1966, с. 84).

Розглядаючи текст як ланку в діалогічному ланцюгу і як лінгводидактичну стратегію ефективного формування лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи, можна простежити, що істинна сутність тексту, який покладено в основу лінгводидактичної стратегії, завжди розвивається на рубежі двох свідомостей, двох суб'єктів. У зв'язку з цим, аналізуючи текст, у пропонованій нами лінгводидактичній стратегії передбачено детальне виокремлення мовних засобів, що здійснюють взаємозв'язок різних квінтесенцій, виявлення діалогічних відносин як між текстами, так і в середині тексту.

Представлена за допомогою лінгводидактичної стратегії структура навчання продукування тексту передбачає також конкретизацію тих елементів, які охоплюють складне системне ціле. Стратегії продукування тексту є надзвичайно важливими в лінгводидактиці, бо завжди дотичні до слова, емоційно-афективної сфери його сприйняття особистістю. Стратегія продукування тексту в навчанні лексикології, як слушно зазначає О. Любашенко, спрямована на побудову семантичного плану тексту, який складається з елементів моделі тексту, комунікативного контексту, вербальних засобів організації тексту та норм їх залучення, процедури управління текстотворенням. Лінгводидактична стратегія допомагає студентові збагнути, що автор тексту, бажаючи повідомити нову інформацію уявному читачеві, не може не відштовхнутися від старих текстів, не відповісти на їхні запитання. Автор наукової статті, наприклад, неминує використати у своєму викладі мовні засоби для відсилання співбесідника до попередніх текстів, такі, як *як відомо*; *прийнято вважати, що*; *незаперечним є твердження про те, що*; *доведено, що*, *з огляду на означене вище* і т.д. Використовуючи мовні засоби, автор не лише вступає в діалог із потенційним читачем тексту своєї статті, але

й одночасно встановлює діалогічні відношення з попередніми текстами, нібито відповідаючи на них. До мовних засобів встановлення діалогічних відношень між текстами віднесено цитування, що розглядається в лінгводидактиці як діалогічна реакція на можливі запитання майбутніх опонентів і як засоби підтримки в суперечці, дискусії, оповіді. Розглядаючи діалогічні відношення в середині тексту, пропонується звернути увагу на те, що абзаци в багатьох суттєвих рисах аналогічні реплікам діалогу. Відтак відбувається перенесення уваги від предмета мовлення на власне мовлення, викликане орієнтацією на адресата. Пропоновані тексти соціокультурного спрямування, як правило, розраховано на активне зворотне розуміння, яке протиставлено тексту як відповідь для розгортання діалогу. За допомогою лінгводидактичної стратегії під час продукування чи аналізу тексту студенти активно працюють зі словом, виділяють у тексті мовні засоби, які направлені авторами на те, щоб зробити своє мовлення зрозумілим для певного адресата (Любашенко О. В., 2007).

У лінгводидактичній стратегії нами запропоновано виділяти три основні види людської діяльності: гру, навчання та працю. Кожен з цих видів діяльності визначається своїми мотивами, цілями, засобами. У грі суб'єкта вабить сам її процес, домінуюче значення має саме «виконання» певних ігрових ролей. Головна мета навчання – засвоєння знань, вироблення навичок й умінь, підготовка до професійної діяльності. Праця пов'язана зі свідомою діяльністю людини, спрямованою на створення матеріальних та духовних цінностей. У всіх цих видах діяльності важливу роль відіграє спілкування.

Психологами доведено, що парадигма спілкування включає інтенцію, ілюктивний акт, сприйняття висловлювання, культуру відмови і мовчання і т. ін. Метою спілкування є взаєморозуміння. Для деяких цілей комунікації виникає необхідність висловити згоду–незгоду, прохання–відмову, упевненість–нерішучість співрозмовників, дати оцінку обговорених подій, унаслідок чого виявляються різні реакції людини, різна мовна поведінка (Выготский Л. С., 1991; Зимняя И. А., 1998).

Побудова стратегії мовного спілкування може бути найрізноманітнішою.

Якщо співрозмовнику відомо, що його точка зору важлива для адресата, він, впливаючи на комуніканта своїм авторитетом, буде висловлення, використовуючи конструкцію з дієсловом знання або думки, наприклад: *Думаю, ви досягнете позитивних результатів. Глибоко переконаний, що ви успішно підготуєте виступи на запропоновані теми...*

Висловлення також може виступати як непрямий мовленнєвий акт у формі висловлювання з предикатами-дієсловами пропозиційного відношення, коли здійснюється апеляція до авторитету суб'єкта, наприклад: *Раджу повторити тему «Пряме і переносне значення слова».*

Для варіативних контактних питань у лінгводидактичній стратегії пропонуються дієслова як у

стверджувальній, так і в негативній формі, що не відбивається на змістові мовленнєвого акту, оскільки під час такого спілкування мета педагога – не одержати інформацію, а залучити студента до бесіди, діалогу, викликати його реакцію на повідомлення.

Навчальний матеріал і цільові настанови в лінгводидактичній стратегії добираються з урахуванням професійної орієнтації студентів. За таких умов зміст спілкування, мовленнєве наповнення, конструювання власних висловлювань є цілеспрямованими, сприяють формуванню лексичної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Для розкриття шляхів і методів формування лексичної компетентності у майбутнього вчителя початкової школи лінгводидактичною стратегією передбачено, які саме вміння необхідно в нього сформувані і вдосконалювати раніше вироблені, а також визначити сутнісні ознаки цих умінь.

В основу лінгводидактичної стратегії нами покладено мовленнєву та особистісну культуру індивідуума, що передбачає: а) свідомий вибір змісту, мети та завдань; б) оволодіння системою конкретних знань, в) вироблення професійних мовленнєвих умінь, власних позицій і дій на основі злагоди з оточенням і постійним рухом до вищих щаблів досконалості; г) структурно-формальний чинник у становленні мовно-культурного «Я», який впливає сьогодні комплексно на когнітивний (нові, соціально вартісні моральні стереотипи), афективний (нові емоційні стереотипи), біхевіористичний (нові поведінкові стереотипи) аспекти, а також виявляє себе в категоріях: гармонізації мовленнєвої діяльності, її мовленнєвого спілкування, мовленнєвого самоототожнення (етнічне «Я», національне «Я», державне «Я», професійне «Я»).

Соціокультурний компонент у лінгводидактичній стратегії представлено не довільно дібраними текстами, як це практикувалося досі, а у вигляді системи тем (Всесвіт – людство – народ – «Я»; минуле – сучасне – майбутнє; національне – загальнолюдське; духовна спадщина рідного народу і людства).

Широко використовуючи різноманітні літературні джерела, тексти соціокультурного спрямування, які з'явилися в останні роки, ми вважаємо, що самою постановкою проблеми з оволодіння особистісною мовленнєвою культурою даємо в руки: студента ідею можливості широкого вибору шляхів самопізнання і способів самореалізації. Багатомірність світу свідчить про багатоплановість самої людини і можливість індивідуального пошуку власного шляху, який повинен сприяти оволодінню мовленнєвою культурою. Щодня, щомиті наші вихованці набували власного досвіду, пов'язаного з позитивними переживаннями при виконанні та дотриманні загальноприйнятих правил поведінки як тих, що сприймаються і високо оцінюються іншими членами спільноти, так і тих, які є важливими і цінними для окремої особи.

Через мікросередовище, безпосереднє спілкування і контакти студент пізнає і спілкується з усім

світом, долаючи протиріччя і суперечності передусім з допомогою слова. Йдеться про надзвичайну інтегративність усього, що входить у складну структуру мовленнєвої особистісної культури. Усі її складники взаємодіють між собою, знаходять своє інтегральне вираження в конкретних словах, діях, у життєдіяльності взагалі (Давыдов В. В., 1986; Занков Л. В., 1996).

Практичним аспектом лінгводидактичної стратегії передбачено формування лексичної компетентності шляхом виконання системи вправ на формування умінь передкомунікативного орієнтування, умінь встановлювати контакт і спілкуватися; опанування професійної лексики;

оволодіння технікою і культурою мовлення тощо. Для вироблення в студентів точності і лаконічності висловлювань, усвідомлення і засвоєння ними особливостей писемного професійного мовлення лінгводидактичною стратегією запропоновано систематичну роботу над аналізом наукових текстів, фахових джерел. Ефективними у пропонованій стратегії виявилися підготовка і проведення фрагментів навчально-тренувальних уроків, виховних заходів, виконання рольових і сюжетних ігор, підготовка і проведення навчальних вистав, дія яких створює сприятливі умови для саморозкриття і самореалізації особистості, вироблення навичок самопрезентації і самовираження.

Література

1. **Антонюк Р. І.** Освітні проблеми в Україні / Р. І. Антонюк // Проблеми вищої школи: Наук.-метод. зб. / Мін-во освіти України. ІЗМН. – К., 1998. – С 70-79.
2. **Безрукова В. С.** Педагогика. Проективная педагогика / В. С. Безрукова – Екатеринбург: Изд-во «Деловая книга», 1996. – 344 с.
3. **Бех І. Д.** Особистісно орієнтоване виховання / І. Д. Бех – МОУ. Інститут змісту і методів виховання. – К., 1998. – 204 с.
4. **Бим-Бад Б. М.** Педагогический энциклопедический словарь / Б. М. Бим-Бад – М., 2002. -504 с.
5. **Ващенко Л. М.** Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: [монографія] / Л. М. Ващенко – К.: Вид. об'єднання «Тираж», 2005. – 380 с.
6. **Выготский Л. С.** Педагогическая психология / Под ред. В. В. Давыдова -М.: Просвещение, 1991. – 478 с.
7. **Гуревич К. М.** Профессиональная пригодность и основные свойства нервной системы / К. М. Гуревич – М.: Наука, 2007. – 272 с.
8. **Давыдов В. В.** Проблемы развивающего обучения. Опыт теоретического и экспериментального психологического исследования / В. В. Давыдов – М.: Педагогика, 1986. – 240 с.
9. **Жинкин Н. И.** Психологические основы развития речи // В защиту живого слова / Н. И. Жинкин – М., 1966. – 227 с.
10. **Занков Л. В.** Избранные педагогические труды / Л. В. Занков – М.: Новая школа, 1996.- 432 с.
11. **Зимняя И. А.** Культура. Образованность. Профессионализм специалиста. (К проблеме унифицирования требований к уровню профессиональной подготовки в структуре государственных стандартов непрерывного образования) // Проблемы качества, его нормирования и стандартов в образовании. Сб. научн. статей / Под общ. ред. д-ра техн. наук, проф. Н. А. Селезневой и канд. пед. наук В. Г. Казановича. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 1998. – 156 с.
12. **Копусь О. А.** Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі: [монографія] / О. А. Копусь. – Одеса, 2012. – 429 с.
13. **Лосев А. С.** Бытие. Имя. Космос / А. С. Лосев – М.: Мысль, 1999. – 264 с.
14. **Любашенко О. В.** Лінгводидактичні стратегії: проектування процесу навчання української мови у вищій школі: [монографія] / О. В. Любашенко. – Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. – 296 с.
15. **Методика викладання української мови** / С. І. Дорошенко, М. С. Вашуленко, В. Я. Мельничайко, та ін.; за ред. С. І. Дорошенка. – К.: Вища школа, 1989. – 423 с.
16. **Пасинок В. Г.** Теорія і методика мовленнєвої підготовки вчителя в університеті: [монографія] / В. Г. Пасинок. – Харків: Основа, 2000. – 306 с.
17. **Фромм Э.** Человек для себя / Э. Фромм М.: Коллегиум, 1992. – 253 с.

References

1. **Antoniuk, R. I.** (1998). Educational Problems in Ukraine. Nauk.-metod. zb. IZMN, 70-79 (in Ukrainian).
2. **Bezrukova, V. S.** (1996). Pedagogics. Project Pedagogics. Ekaterinburh: Delovaiia kniga (in Russian).
3. **Bekh, I. D.** (1998). Personal-oriented Education. Kyiv: Instytut zmistu i metodiv vykhovannia (in Ukrainian).
4. **Bym-Bad, B. M.** (2002). Pedagogical Encyclopedic Vocabulary. Moskov (in Russian).
5. **Vashchenko, L. M.** (2005). Management of Innovative Processes in General Secondary Education of the REgion. Kyiv: Vyd. obiednannia «Tyrzh» (in Ukrainian).
6. **Vygotskiy, L. S.** (1991). Pedagogical Psychology. V. V. Davydov (Ed). Moskov: Prosveshhenie (in Russian).
7. **Hurevych, K. M.** (2007). Professional Coherence in Basis Features of Nervous System. Moskov: Nauka (in Russian).
8. **Davydov, V. V.** (1986). Problems of Developmental Education. Experience of Theoretical and Experimental Psychological Research. Moskov: Pedagogika (in Russian).

9. **Zhinkin, N. Y.** (1966). Psychological Fundamentals of Speech's Development. Moskov (in Russian).
10. **Zankov, L. V.** (1996). Chosed Pedagogical Research. Moskov: Novaia shkola (in Russian).
11. **Zimniaia, Y. A.** (1998). Culture. Education. Professional Skills of Specialist (On Problem of Unification Demands to the Level of Professional Training within Structure of State Standards of Continuous Education). Moskov: Issledovatelskij centr problem kachestva podgotovki specialistov (in Russian).
12. **Kopus, O. A.** (2012). Theoretical Fundamentals of Forming Professional Lingua-Didactic Competence of Future Magister-linguists at High Educational Establishment. Odesa (in Ukrainian).
13. **Losev, A. S.** (1999). Existence. Name. Space. Moskov: Mysl (in Russian).
14. **Liubashenko, O. V.** (2007). Lingua-didactic Strategies of: Project of Process of Teaching Ukrainian Language at High School. Nizhyn: Aspekt-Polihraf (in Ukrainian).
15. **Doroshenko S. I, Vashulenko M. S., Melnychaiko V. Ya.** (1989). Metodichesk of Teaching Ukrainian Language. S. I. Doroshenko (Eds). Kyiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian].
16. **Pasynok, V. H.** (2000). Theory and Method of Language Training of Teacher within University. Kharkiv: Osnova (in Ukrainian).
17. **Fromm, E.** (1992). A Person for Himself (herself). Moskov: Kollegium (in Russian).

М. М. Греб

ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКАЯ СТРАТЕГИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ЛЕКСИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ: СОЦИОКУЛЬТУРНЫЙ АСПЕКТ

С учетом достижений методической науки интерпретировано социокультурный аспект лингводидактической стратегии формирования лексической компетентности будущих учителей начальной школы в условиях высшего учебного заведения. Определены методические ориентиры практической реализации лингводидактической стратегии формирования лексической компетентности будущих учителей начальных классов в процессе усвоения лексикологии украинского языка.

Эффективными в предлагаемой лингводидактической стратегии оказались подготовка и проведение фрагментов учебно-тренировочных уроков, воспитательных мероприятий, выполнение ролевых и сюжетных игр, подготовка и проведение учебных спектаклей, действие которых создает благоприятные условия для самораскрытия и самореализации личности, выработка навыков самопрезентации и самовыражения.

Ключевые слова: лингводидактическая стратегия; социокультурный аспект лингводидактической стратегии; формирование лексической компетентности будущих учителей начальной школы.

M. Greb

LINGUA-DIDACTIC STRATEGY OF FORMING OF LEXICAL COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS: SOCIOLOGICAL ASPEKT

Article deals with the interpretation of socio-cultural aspect of lingua-didactic strategy of forming of lexical competence of future primary school teachers in conditions of high educational establishment (considering with the gaining of methodic science). There are marked methodic directions of practical realization of lingua-didactic strategy of forming of lexical competence of future primary school teachers in the process of mastering lexicology of Ukrainian language.

Educational material and goal directives of lingua-didactic strategy are chosen considering professional orientation of students. Within such conditions the content of communication, speech fulfillment, construction of own statements are directed. They provide forming of the lexical competence of future primary school teachers.

Sociological-cultural component in lingua-didactic strategy is represented not by the free chosen texts as it was before but in the context of system of topics «Universe-humanity-nation-«I»; past-modern-future: national-common-human; mental heritage of the native people and the whole humanity).

Practical aspect of the lingua-didactic strategy is concerned the forming of the lexical competence with the help of making system of exercises directed on the forming skills of pre-communicative orientation, skills to state the contact and to communicate, to master technique and culture of speaking. For the forming of exact and short students' statements, gaining peculiarities of written professional speaking with the help of lingua-didactic strategy it is proposed the systematic work on analysis of scientific texts, professional resources. As the effective one within the article are pointed: preparing and realization of fragments of educational-training lessons, educational events, realization of role and plot games, preparing and realization of educational performances, which action provides favorable conditions for the self-realization and self-development of the personality, working out of skills of self-presentation.

Key words: forming of lexical competence of future primary school teachers; lingua-didactic strategy; socio-cultural aspect of lingua-didactic strategy.

Рецензенти

Глазкова І. Я. – д. пед. н., проф.,
Загороднова В. Ф. – д. пед. н., проф.

Стаття надійшла до редакції 18.09.2014